XIX. évfolyam, 22. szám, 2016

AGRÁRPIACI JELENTÉSEK

GABONA ÉS IPARI NÖVÉNYEK

Gabona és Ipari Növények
XIX. évfolyam, 22. szám, 2016

Megjelenik kéthetente
2016. november 16.

Felelős szerkesztő
Dr. Stummer Ildikó

Szerző
Dr. Molnár Zsuzsa
molnar.zsuzsa@aki.gov.hu

Közreműködő
Szántó-Becz Gábor
szanto-becz.gabor@aki.gov.hu

Kiadó
Agrárgazdasági Kutató Intézet
H-1093 Budapest, Zsil utca 3-5.
Postacím: H-1463 Budapest, Pf.: 944
Telefon: (+36 1) 476-6093
Fax: (+36 1) 217-8111
www.aki.gov.hu
aki@aki.gov.hu
https://pair.aki.gov.hu

ISSN 1418 2130

A Gabona és Ipari Növények piaci jelentésen kívül kínáljuk még a Baromfi; Élőállat és Hús; Zöldség, Gyümölcs és Bor; Tej és Tejtermékek piaci jelentéseket is.

A kiadványokkal kapcsolatban részletes felvilágosítást ad:
Publikációs Csoport
publikacio@aki.gov.hu
Telefon: (+36 1) 476-3060

Minden jog fenntartva. A kiadvány bármely részének sokszorosítása, adatainak bármilyen formában (nyomtatott vagy elektronikus) történő tárolása vagy továbbítása, illetőleg bármilyen elven működő adatbázis-kezelő segítségével történő felhasználása csak a kiadó előzetes írásbeli engedélyével történhet.

Tartalomjegyzék

Összefoglaló 3
Gabonapiaci jelentés 4
Búza 4
Kukorica 4
Agrárpolitikai Hírek 6
A gabonafélék jegyzése 7
Termelői és kikötői árak 12
Gabonapiaci információk 15
Olajnövény-piaci jelentés 17
Szójabab 17
Repcemag 17
Napraforgómag 18
Az olajmagok és származékaik jegyzése 20
Termelői és kikötői árak 24
Olajmagpiaci információk 26

Összefoglaló

Az USA agrárminisztériuma (*USDA*) a november elején közzétett projekciójában 5 millió tonnával felfelé, 1030 millió tonnára korrigálta a kukorica 2016/2017. gazdasági évben várható globális kibocsátását, tekintettel arra, hogy a korábbinál is biztatóbbak a kilátások Ukrajnában és az USA-ban.

Magyarországon az AKI PÁIR adatai szerint átlagosan 39 ezer forint/tonna termelői áron cserélt gazdát a takarmánykukorica november első hetében.

Az *USDA* és az *Oil World* piacelemző vállalat egyaránt felfelé, 334-336 millió tonnára módosította a szójabab globális, 2016/2017. gazdasági évben várható termését.

A párizsi árutőzsdén (*Euronext/MATIF*) 390-395 euró/tonna sávban ingadozott a repcemag legközelebbi lejáratra szóló jegyzése november első dekádjában. Magyarországon, a Budapesti Értéktőzsdén 107 ezer forint/tonna szinten vezették ki a novemberi jegyzést október 28-án. Azóta vételi és eladási ajánlat sem érkezett a terményre, így a kereskedése – vélhetően átmenetileg – szünetelt.

Az AKI PÁIR adatai szerint átlagosan 99 ezer forint/tonnáért cserélt gazdát a napraforgómag október harmadik hetében, az egy évvel korábbinál 4 százalékkal olcsóbban.

Gabonapiaci jelentés

Búza

Az északi féltekén napokon belül befejeződik a következő évi termést adó őszibúza-állomány vetése. Ahogy azt már az előző kiadványunkban is jeleztük, a Nemzetközi Gabonatanács (*IGC*) az egy évvel korábbinál kisebb búzaterületre számít az Egyesült Államokban, ugyanakkor Oroszországban, Kazahsztánban és az észak-afrikai régióban valamelyest nőhet a növény termőterülete a 2017/2018. évi szezonban. Az USA-ban az agrárminisztérium (*USDA*) tájékoztatása szerint az előirányzott terület 91 százalékán került a földbe a vetőmag 2016. november 6-ig. Ukrajnában az őszi búzát és a tritikálét összesen 5,9 millió hektáron, a tervezett terület 95 százalékán vetették el a gazdák november 11-ig (*APK-Inform*). Eközben Oroszországban 17,2 millió hektáron (98 százalék) végeztek a termelők az őszi növények (köztük a búza) vetésével. A franciaországi *Tallage* piacelemző vállalat szakértői szerint az Európai Unióban nem változik számottevően az őszi búza termőterülete, vagyis 24,3 millió hektár lehet ebben a szezonban is. Az unió meghatározó termelőjénél, Franciaországban az agrártárca (*FranceAgriMer*) arról tájékoztatott, hogy a termelők behozták a korábbi lemaradást, és a tervezett terület 90 százalékán fejezték be a vetést november első dekádjáig. Magyarországon a Földművelésügyi Minisztérium (FM) november 14-i információi szerint a 993 ezer hektárra előirányzott (+5 százalék a betakarítotthoz képest) terület 89 százalékán végeztek az őszi búza vetésével a gazdák.

A chicagói árutőzsdén (*CME/CBOT*) annak ellenére süllyedt a búza fronthavi jegyzése 150 dollár (*USD*)/tonna alá 2016. november 9-én, hogy az *USDA* számottevően nem módosította a 2016/2017. gazdasági évre vonatkozó globális előrejelzését. Ebben továbbra is 745 millió tonna (+9 millió tonna) búzatermést jelez. Noha a szakértők változatlanul úgy gondolják, hogy a folyó évi szezon felhasználása jelentősen, 25 millió tonnával nőhet az egy évvel korábbihoz viszonyítva, a rekordtermésből az élénkebb kereslet mellett is jócskán maradhat tartalék (249 millió tonna, rekord!). A búza jegyzésének gyengülése elsősorban a korábban reméltnél is nagyobb kukoricatermés-várakozásokkal magyarázható. A párizsi árutőzsdén (*Euronext/MATIF*) november elejétől ereszkedett a termény legközelebbi lejáratra szóló jegyzése, 160 euró/tonna környékére. Magyarországon, a Budapesti Értéktőzsde (BÉT) árupiaci szekciójában ellenben továbbra sem változott a malmi és a takarmánybúza jegyzése: előbbié 41 ezer forint/tonna, utóbbié 39,5 ezer forint/tonna volt a legközelebbi lejáratra vonatkozóan október végén. Az AKI PÁIR adatai szerint a fizikai piacon átlagosan 40-41 ezer forint/tonna körüli áfa és szállítási költség nélküli termelői áron kereskedtek az étkezési, 35-36 ezer forint/tonna áron a takarmánybúzával november első hetében.

Kukorica

Az *USDA* a november elején közzétett projekciójában 5 millió tonnával felfelé, 1 030 millió tonnára korrigálta a kukorica 2016/2017. gazdasági évben várható globális kibocsátását, tekintettel arra, hogy Ukrajnában és az USA-ban a korábbinál is biztatóbbak a kilátások. Az előző gazdasági évit előreláthatóan 71 millió tonnával meghaladó rekordtermés bőven fedezi az 1022 millió tonnára jelzett felhasználást (+63 millió tonna), így akár 218 millió tonna tartalék is maradhat a szezon végére (+9 millió tonna, rekord!).

Az USA-ban az előirányzott terület 86 százalékán takarították be a kukoricát az *USDA* 2016. november 6-i adatai szerint, és 387 millió tonna (rekord!) termés várható. Oroszországban 1,9 millió hektárról (a termőterület 67 százaléka) 5,7 tonna/hektár hozam mellett 10,9 millió tonna kukorica került a tárolókba november elejéig (*APK-Inform*). Az európai régió meghatározó kukoricaexportőrénél, Ukrajnában 3,15 millió hektárról (74 százalék) 6,15 tonna/hektár hozam mellett 19,4 millió tonna kukoricát takarítottak be ezalatt. Az *USDA* az előbbinél összesen 14,5 millió tonna, utóbbinál 27 millió tonna kibocsátásra számít az idén.

Az Európai Unióban a *Tallage* elemzői 8,78 millió hektárról (–6 százalék) 6,81 tonna/hektár hozam mellett (+11 százalék) 59,8 millió tonna (+5 százalék) kukoricatermést valószínűsítenek 2016-ban. Franciaországban az 1,5 millió hektár termőterület 60 százalékán végeztek a termelők a betakarítással október végéig (*FranceAgriMer*). Itt a nyári aszály okozott komoly kárt a növényállományban, így a 2015. évinél 10 százalékkal kevesebb, 12,4 millió tonna lehet a termés, 8,2 tonna/hektár

hozammal. Romániában az uniós átlagtól jócskán elmaradó, 3,5 tonna/hektár (+9 százalék) átlagterméssel 9 millió tonna (+3 százalék) kukoricát takaríthatnak be a gazdák ősszel (*Tallage*). Olaszországban a termőterület 7 százalékos zsugorodását (700 ezer hektárra) az átlagtermés 10 százalékos javulása (9,85 tonna/hektárra) ellensúlyozza, így a 2015. évinél 2 százalékkal több, 6,9 millió tonna kukoricatermésre van kilátás. Magyarországon az FM tájékoztatása szerint az 1 millió hektár körüli terület 85 százalékáról 8,6 tonna/hektár hozam mellett takarították be a termést 2016. november 14-ig. A francia szakértők a 8,8 millió tonna kibocsátást sem tartják elképzelhetetlennek hazánkban, ami 33 százalékkal haladná meg a 2015. évi termést. Az uniós igény biztosítása érdekében a *Tallage* a belpiaci termés mellé 10,8 millió tonna (–3,1 millió tonna) kukorica behozatalát jelzi a 2016/2017. évi szezonban.

Az *USDA* friss adatainak megjelenését követően a kukorica fronthavi jegyzése 135 dollár/tonnára esett a chicagói árutőzsdén november 10-ig. A párizsi árutőzsdén a búzáéval párhuzamosan 161-162 euró/tonnára ereszkedett a jegyzés november első dekádjában. Ugyanakkor a BÉT-en tovább erősödött a termény tőzsdei elszámolóára, november 10-én már 40 ezer forint/tonna fölött jegyezték a takarmánykukoricát a legközelebbi lejáratra vonatkozóan. Magyarországon az AKI PÁIR adatai szerint átlagosan 39 ezer forint/tonna termelői áron cserélt gazdát a termény november első hetében.

1. táblázat: **A gabonafélék termelői ára Magyarországon**

HUF/tonna

	2016. 44. hét	2016. 44. hét/2016. 43. hét (százalék)	2016. 44. hét/2015. 44. hét (százalék)
Étkezési búza	40 748	103	87
Takarmánybúza	35 534	97	81
Takarmánykukorica	39 080	99	88
Takarmányárpa	–	–	–

Megjegyzés: A termelői ár az áfát és a szállítási költséget nem tartalmazza.
Forrás: AKI PÁIR

2. táblázat: **A búza legközelebbi lejáratra szóló jegyzése a hazai és a nemzetközi tőzsdéken**

		Szállítási határidő	Mértékegység	2016.11.9.	2016.11.10.	2016.11.11.
Budapesti Értéktőzsde (BÉT)	Malmi búza	2016. december	HUF/tonna	41 000	41 000	41 000
	Takarmánybúza	2016. december	HUF/tonna	39 500	39 500	39 500
Párizsi árutőzsde (Euronext/MATIF)	Búza	2016. december	EUR/tonna	161	162	162
Chicagói árutőzsde (CME/CBOT)	Búza	2016. december	USD/tonna	149	149	148

Megjegyzés: A takarmány búzát 2016. szeptember 1-től nem jegyzik a BÉT-en.
Forrás: BÉT, Euronext, CME Group

3. táblázat: **A kukorica legközelebbi lejáratra szóló jegyzése a hazai és a nemzetközi tőzsdéken**

	Szállítási határidő	Mértékegység	2016.11.9.	2016.11.10.	2016.11.11.
Budapesti Értéktőzsde (BÉT)	2016. december	HUF/tonna	40 200	40 350	40 500
Párizsi árutőzsde (Euronext/MATIF)	2017. január	EUR/tonna	162	162	163
Chicagói árutőzsde (CME/CBOT)	2016. december	USD/tonna	134	135	134

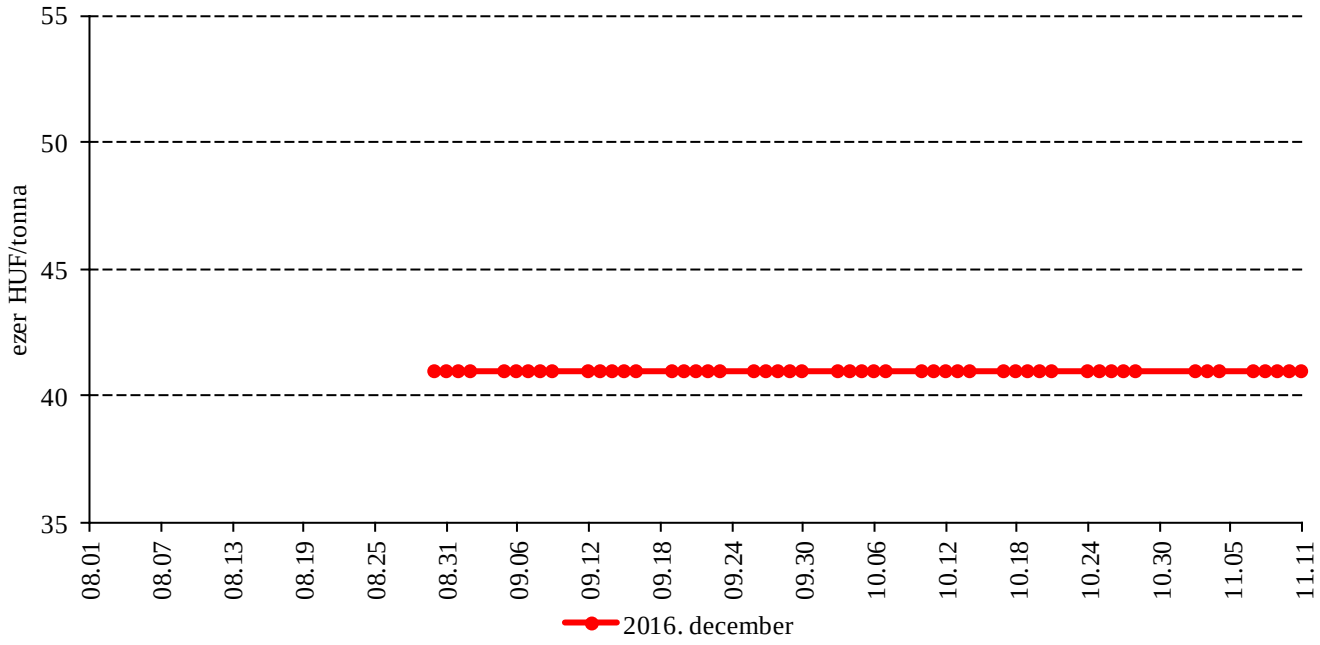
Forrás: BÉT, Euronext, CME Group

Agrárpolitikai Hírek

- A Földművelésügyi Minisztérium (FM) a 2015-ös és 2016-os év gazdálkodói tapasztalatai alapján felülvizsgálta és módosította a zöldítési feltételeket tartalmazó rendeleteket, köztük az ökológiai jelentőségű másodvetésekre vonatkozó jogszabályt (10/2015. (III. 13.) és a 22/2016. (IV. 5.) FM rendelet). Az FM korábban rögzítette, hogy a konyhakertként bejelentett területek a terménydiverzifikációban külön növénykultúrának számítanak, függetlenül attól, hogy a konyhakertben milyen növényfajba tartozó növénykultúrákat termesztenek. Az állandó gyepterület-referenciaarány folyamatos fenntartásának érdekében lefektették azokat a szabályokat, amelyeket az esetlegesen elrendelendő visszaállítási eljárásban alkalmazni kell. Ha a bejelentett állandó gyepterületek teljes mezőgazdasági területhez viszonyított éves aránya alacsonyabb lenne az uniós jogszabályban megengedettnél, akkor azok a gazdálkodók visszaállításra kötelezhetők, akik az aránycsökkenést megelőző két naptári évben állandó gyepet vagy állandó legelőt törtek fel. A visszaállítandó földterület mértékét a feltört gyepterület méretével arányosan kell megállapítani. A jelenlegi adatok alapján 2016/2017-ben nem kell a visszaállítási eljárást alkalmazni. A másodvetésekre vonatkozóan könnyítés, hogy a tárgyév szeptember 30-ig betakarított vagy beforgatott másodvetést, ökológiai jelentőségű másodvetést vagy zöldtrágyázás céljából elvetett másodvetést a betakarítástól vagy beforgatástól számított tizenöt napon belül kell bejelenteni. A szeptember 30. után betakarított vagy beforgatott másodvetés, ökológiai jelentőségű másodvetés vagy zöldtrágyázás céljából elvetett másodvetés betakarítási vagy beforgatási időpontját pedig a következő évi egységes kérelem benyújtásának időpontjáig kell bejelenteni. A gazdálkodók számára további tehermentesítést jelent, hogy az ökológiai jelentőségű másodvetés esetében eltörölték a beforgatást megelőzően a tervezett beforgatás bejelentésének kötelezettségét. Viszont abban az esetben, ha a gazdálkodó az ökológiai jelentőségű másodvetésre vonatkozóan valamely bejelentési kötelezettségének nem tesz eleget, és az adminisztratív és helyszíni ellenőrzés megállapításai nem zárják ki az ökológiai másodvetés szabályszerűségét, akkor az MVH a bejelentési kötelezettség elmulasztása miatt mulasztási bírságot szabhat ki. A 2017. évi egységes kérelemig a 10/2015. (III. 13.) FM rendeletben további módosításokra kell számítani, mivel a mögöttes uniós jog is változik. Ezen túlmenően, kifejezetten a magyar gazdálkodók mozgásterének növelése érdekében, az ökológiai jelentőségű másodvetésben vethető fajok listáját kibővítik olyan fajokkal, mint a négermag vagy a sziki kender. Annak érdekében, hogy átláthatóbb legyen az ökológiai jelentőségű másodvetések kezelése, egy 60 napos fenntartási időszakot írnak majd elő. A spárga és az óriás virágosnád a zöldítés szempontjából állandó kultúrának fog minősülni.
- A Földművelésügyi Minisztérium folyamatosan törekszik arra, hogy a termelők számára minél egyszerűbb és hatékonyabb támogatási rendszert alakítson ki, amely nemcsak enyhíti az adminisztrációs terheket, de hatóságilag is végrehajtható és egyúttal biztosítja a hazai és az uniós szabályok betartását is. Ebben a szellemben vizsgálta felül a tárca az egyes közvetlen támogatásokat szabályozó miniszteri rendeletek módosításáról szóló FM rendelettel a minősített szaporítóanyag-használat igazolásának lehetőségeit a termeléshez kötött támogatások igénylése során. A változtatás következtében az igazolás során a „fémzárszám" megfogalmazás helyett a jóval nagyobb eljárási rugalmasságot biztosító „tételazonosító" megnevezés feltüntetésére nyílik mód. A módosítás hatására már a hazai és nemzetközi kereskedelmi forgalomban bevett és széles körben alkalmazott – az egyedi tételek azonosítását lehetővé tevő – számsorok elfogadása is lehetséges. Ezzel együtt fontos változás, hogy a rendelet szerint előírt dokumentumoknak a támogatási kérelemhez történő csatolási kötelezettségét eltörölte a jogalkotó. Így a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatalnak lehetősége nyílik arra, hogy az érintett ügyfelekkel széles körű adategyeztetést folytasson, ami a jogosultsági feltételek minél könnyebb megállapítását biztosítja. A tárca az eljárási folyamat egyértelműsítése érdekében a minősített szaporítóanyagok idegen nyelvű dokumentumaihoz kapcsolódó fordítás szabályozását is pontosította.

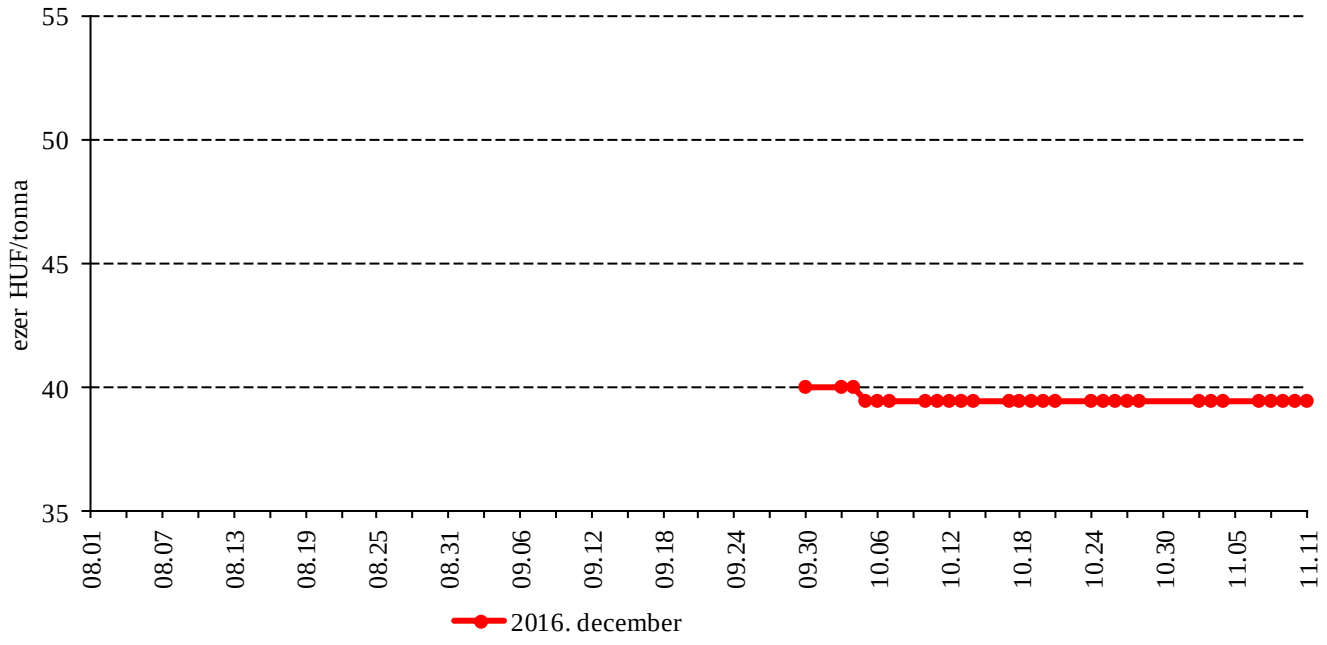
A gabonafélék jegyzése

1. ábra: **A malmi búza különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén (2016)**

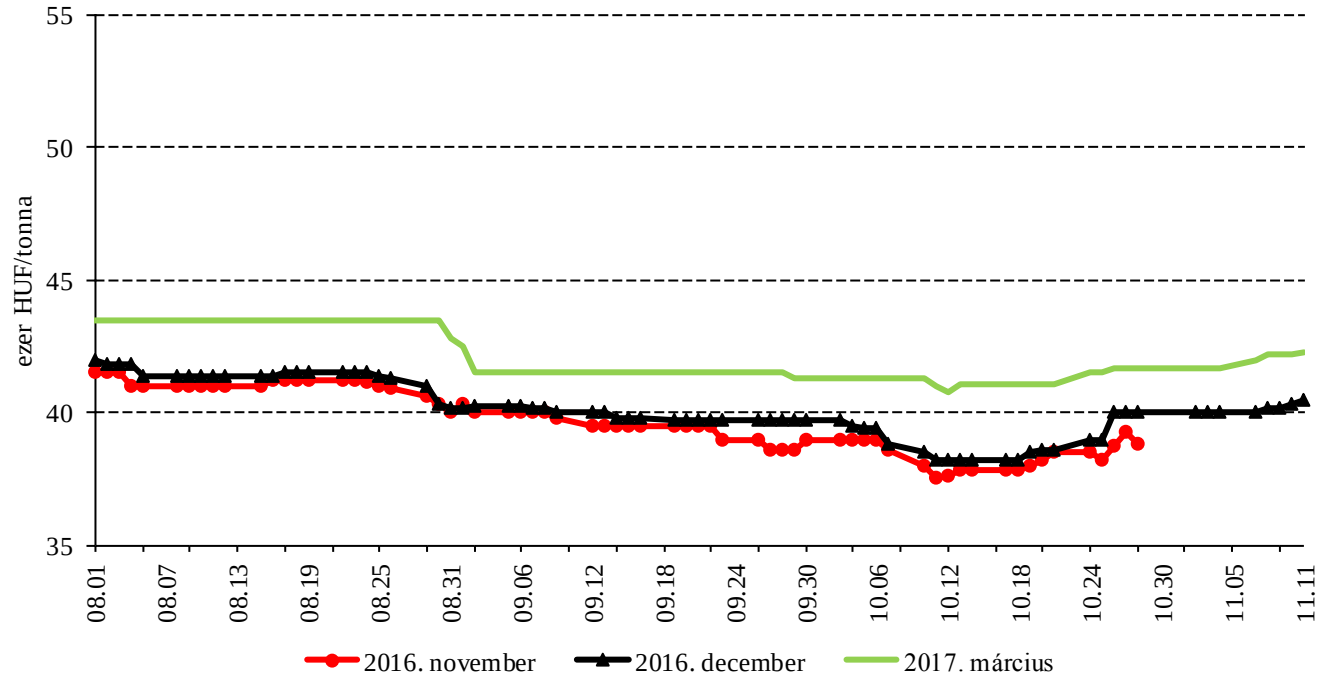
Megjegyzés: A malmi búzát 2016. augusztus 1–29. között nem jegyezték a BÉT-en.
Forrás: BÉT

2. ábra: **A takarmánybúza különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén (2016)**

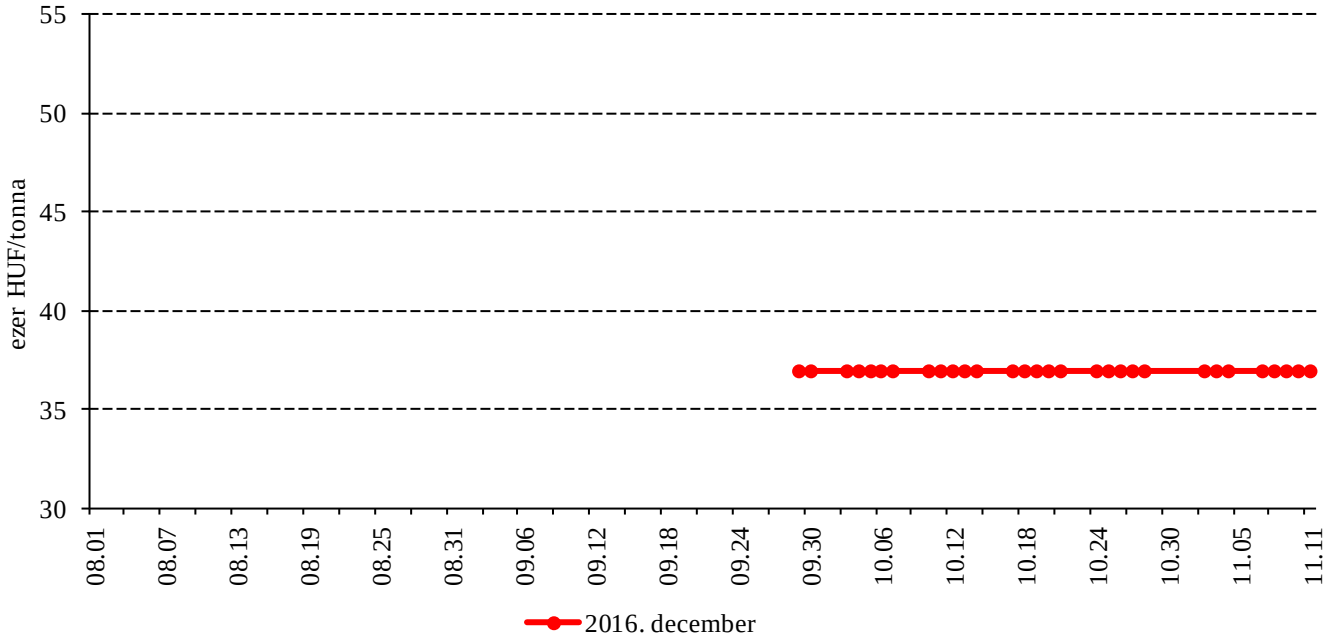
Megjegyzés: A takarmánybúzát 2016. szeptember 1–29. között nem jegyezték a BÉT-en.
Forrás: BÉT

3. ábra: **A takarmánykukorica különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén (2016)**

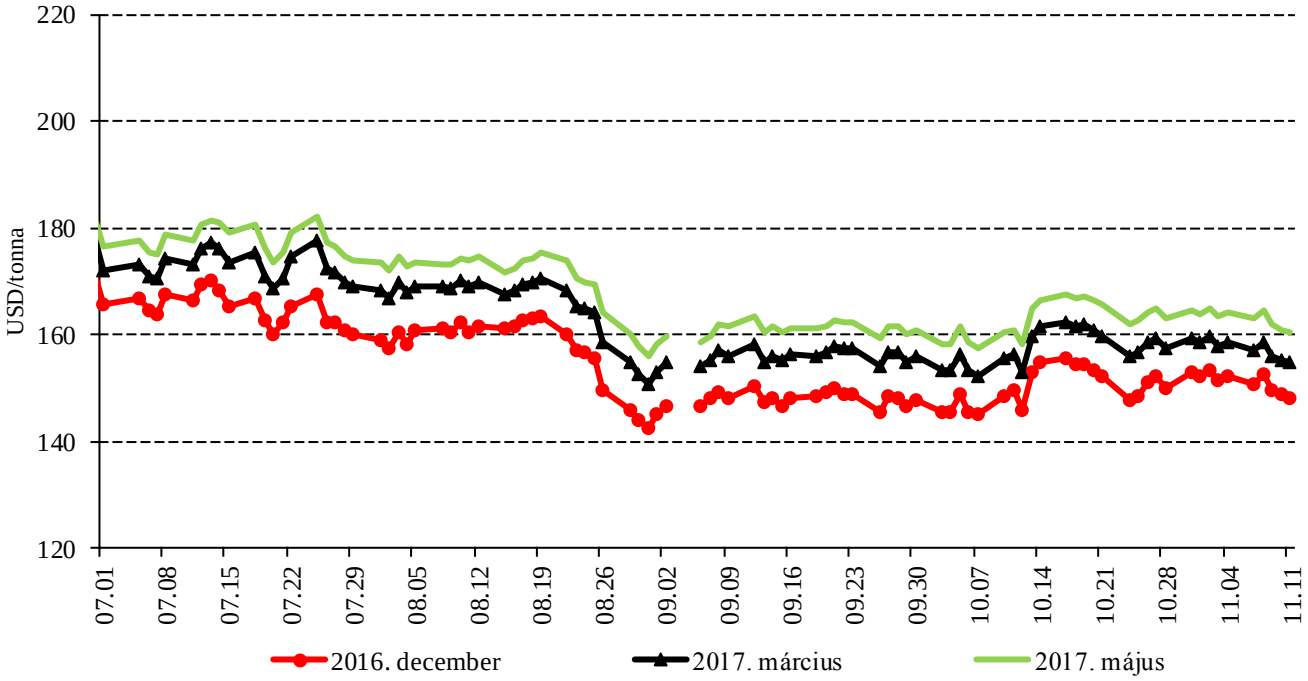
Forrás: BÉT

4. ábra: **A takarmányárpa különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén (2016)**

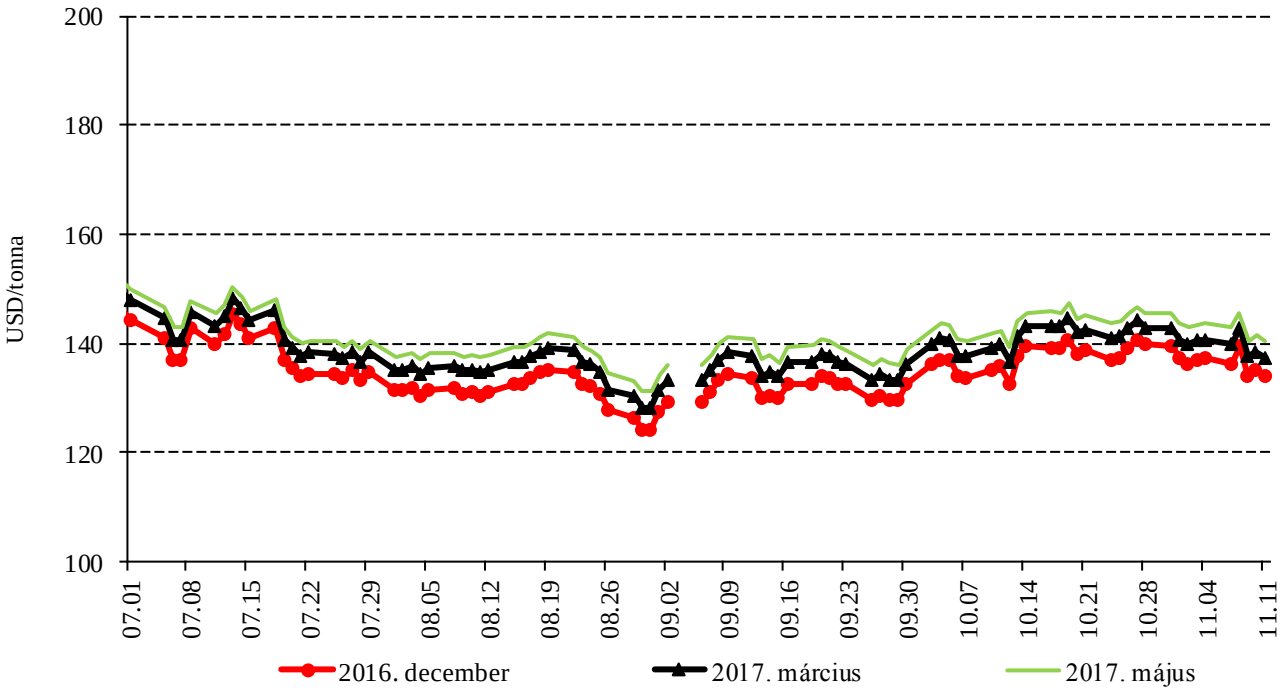
Megjegyzés: A takarmányárpát 2016. augusztus 1.–szeptember 28. között nem jegyezték a BÉT-en.
Forrás: BÉT

5. ábra: **A búza különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén (2016)**

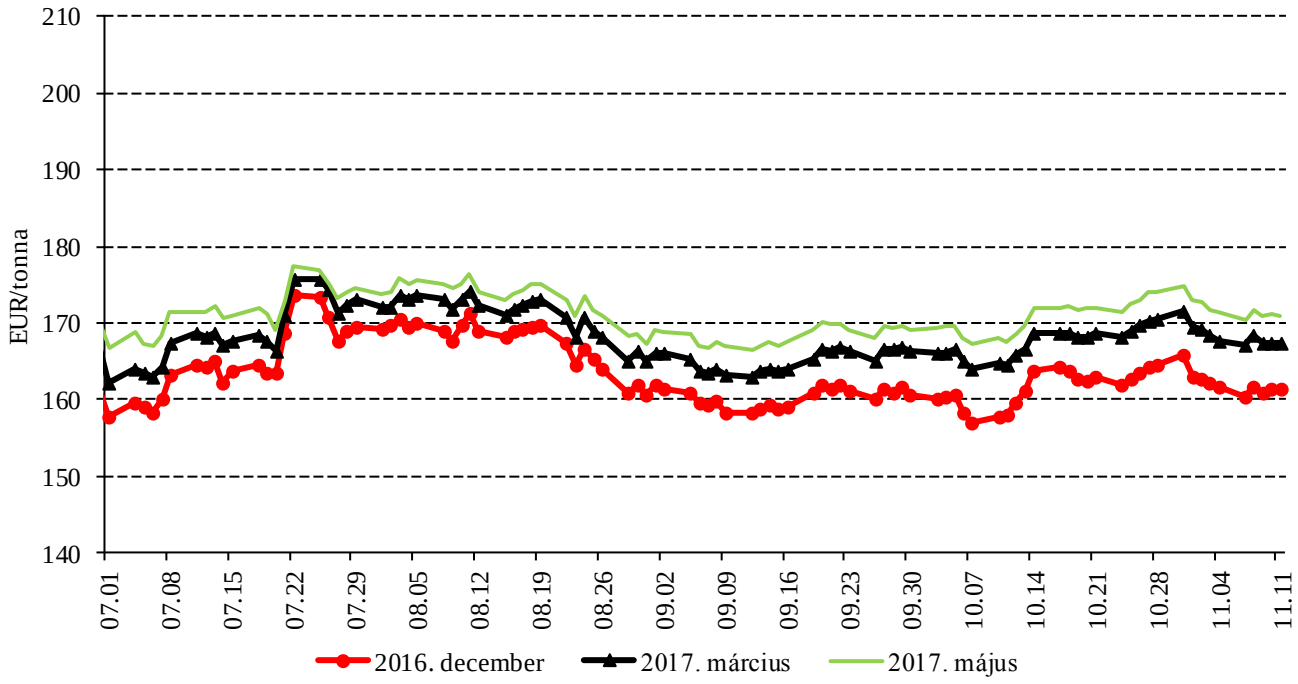
Forrás: CME Group

6. ábra: **A kukorica különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén (2016)**

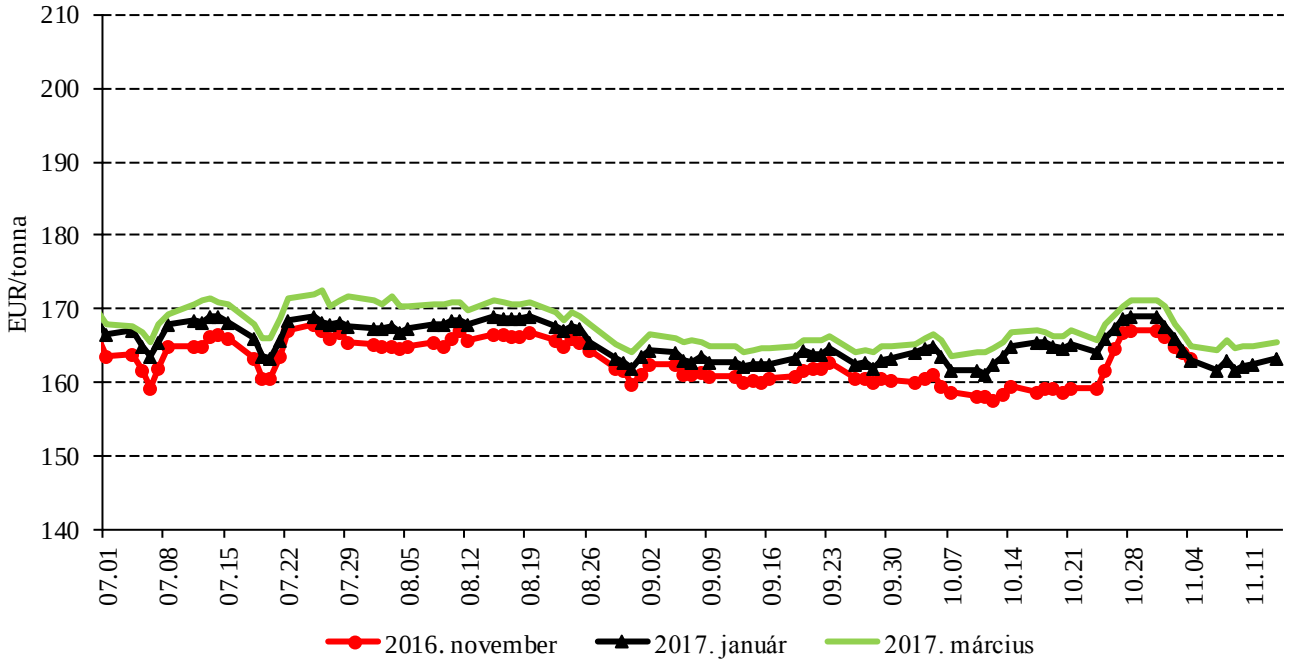
Forrás: CME Group

7. ábra: **A búza különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén (2016)**

Forrás: Euronext

8. ábra: **A kukorica különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén (2016)**

Forrás: Euronext

4. táblázat: **A búza és a kukorica nemzetközi tőzsdei jegyzése (2016. november 11.)**

Szállítási határidő	Euronext/MATIF, Párizs		Szállítási határidő	CME/CBOT, Chicago (őszi lágy búza)	
	EUR/tonna	HUF/tonna		USD/tonna	HUF/tonna
BÚZA					
2016. december	162	49 910	2016. december	148	42 104
2017. március	167	51 687	2017. március	155	44 026
2017. május	171	52 846	2017. május	160	45 612
2017. szeptember	173	53 387	2017. július	166	47 244
2017. december	175	54 082	2017. szeptember	172	48 893
2018. március	177	54 623	2017. december	179	51 003
KUKORICA					
2017. január	163	50 219	2016. december	134	38 080
2017. március	165	50 992	2017. március	137	39 064
2017. június	169	52 151	2017. május	140	39 894
2017. augusztus	172	53 000	2017. július	143	40 744
2017. november	169	52 151	2017. szeptember	146	41 484
2018. január	166	51 301	2017. december	149	42 468

Forrás: Euronext, CME Group

5. táblázat: **A főbb termények különböző lejáratra szóló kontraktusainak belső volatilitása**

	Lejárat	Elszámolóár (USD/tonna)	Belső volatilitás[a)]	
			2016. 11. 04. (százalék)	2016. 11. 11. (százalék)
Búza	2016. december	148,08	23,3	23,2
Kukorica	2016. december	133,93	–	18,6
Szójabab	2017. január	359,5	–	18,3
Szójadara	2016. december	339,2	24,1	26,0

[a)] Belső volatilitás (implied volatility): A piaci szereplők várakozásait tükröző volatilitás, amelyre az adott határidős kontraktusra köthető opciók aktuális prémiumából matematikai modellek segítségével következtetni lehet. (Pl.: Ha a belső volatilitás értéke 15,8 százalék, akkor az adott határidős kontraktus jegyzésében az elkövetkező 365 napban 68 százalékos valószínűséggel ±15,8 százalék eltérés várható.)
Forrás: Barchart

6. táblázat: **A különböző árutőzsdei szereplők nyitott kötésállománya (határidős kontraktusok) a főbb termények vonatkozásában a chicagói árutőzsdén (2016. november 8.)**

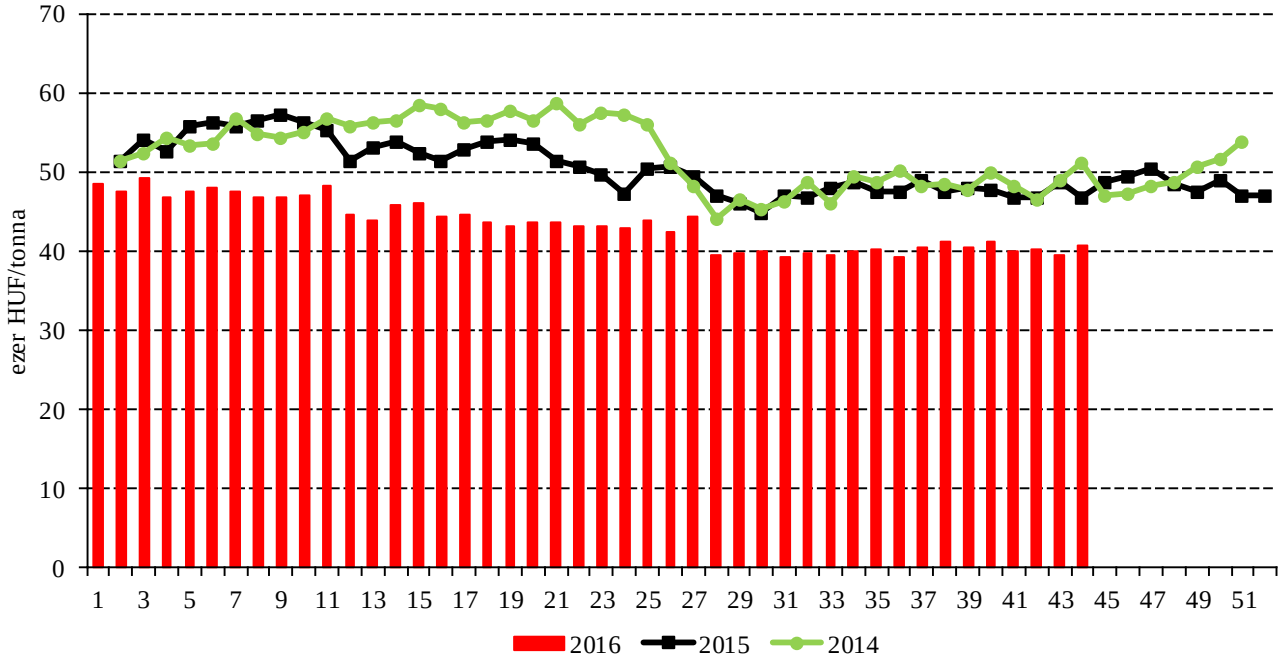
Pozíciók száma

	Termelő/kereskedő/ feldolgozó/stb.		Swap kereskedők			Pénzügyi befektetők			Egyéb		
	Vételi	Eladási	Vételi	Eladási	Spread[a)]	Vételi	Eladási	Spread[a)]	Vételi	Eladási	Spread[a)]
Búza	106 952	109 629	79 154	6 050	10 503	80 327	191 253	41 169	69 979	37 930	56 885
Kukorica	301 532	626 733	261 139	4 159	25 690	213 728	227 206	62 277	189 170	62 257	144 120
Szójabab	139 611	369 344	125 894	3 157	17 705	144 227	19 106	29 503	76 377	48 827	38 075
Szójadara	92 967	221 949	72 079	284	15 895	49 272	33 170	17 346	42 522	20 009	30 135

[a)] Spread – Különbözeti ügylet.
Forrás: Commodity Futures Trading Commission

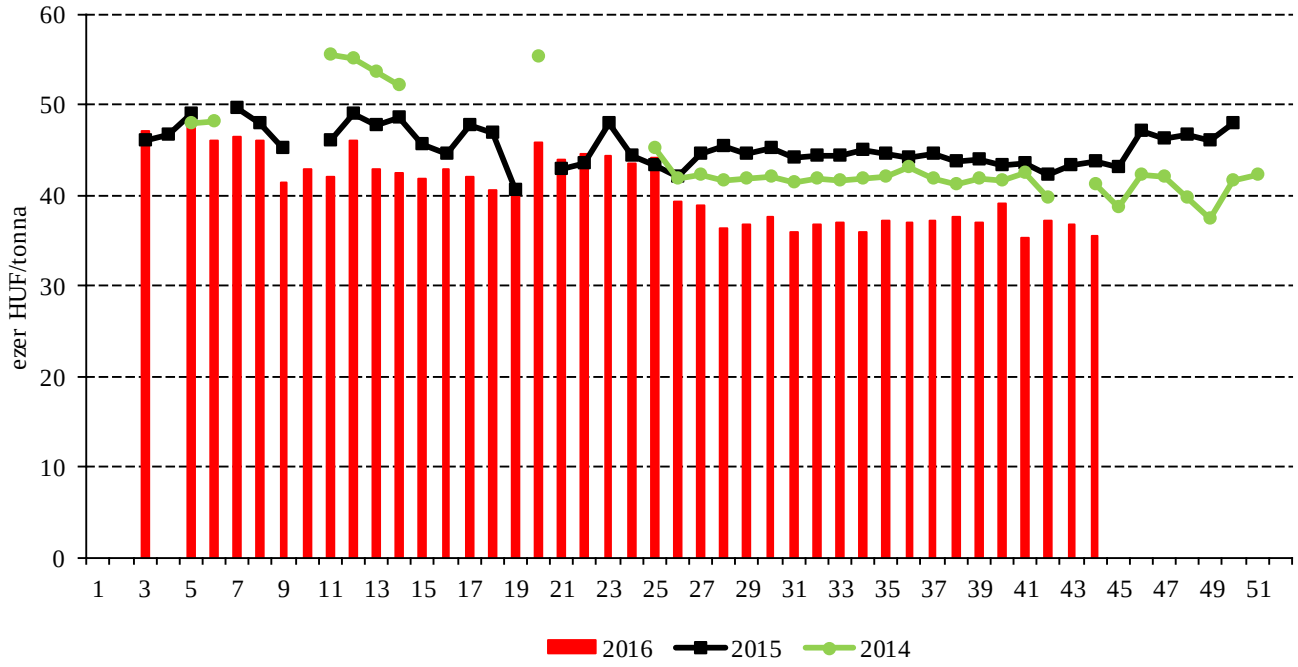
Termelői és kikötői árak

9. ábra: **Az étkezési búza heti termelői ára Magyarországon (2014-2016)**

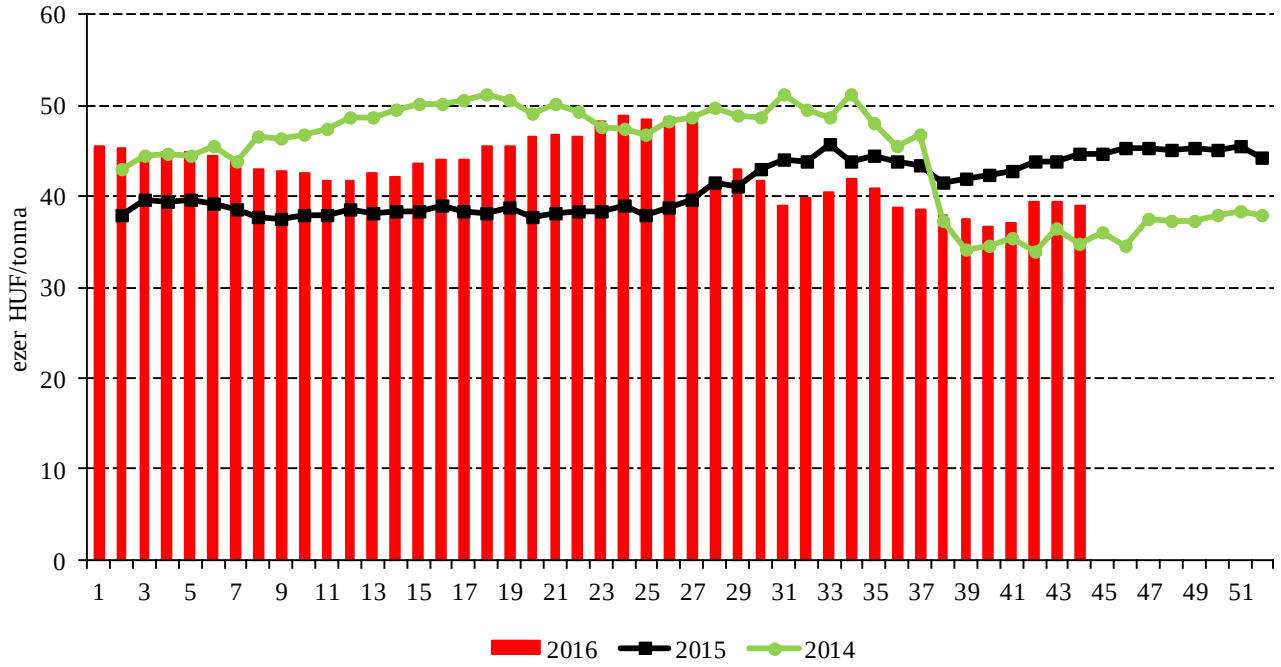
Forrás: AKI PÁIR

10. ábra: **A takarmánybúza heti termelői ára Magyarországon (2014-2016)**

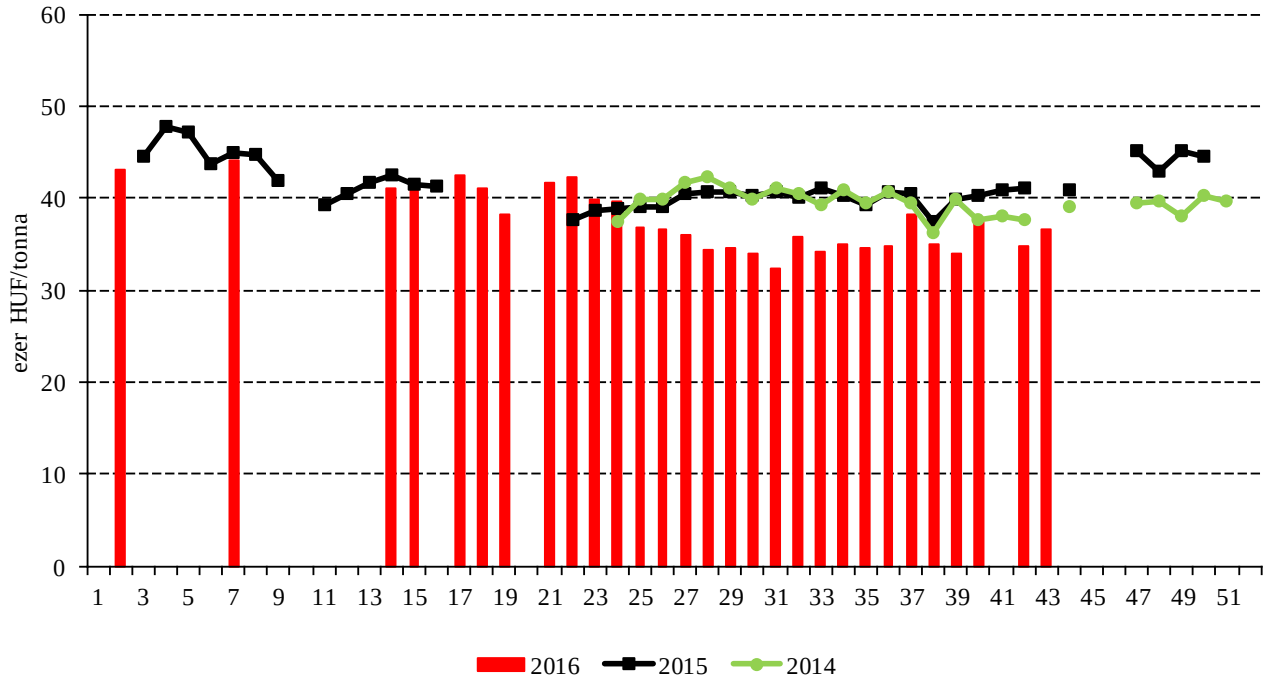
Forrás: AKI PÁIR

11. ábra: **A takarmánykukorica heti termelői ára Magyarországon (2014-2016)**

Forrás: AKI PÁIR

12. ábra: **A takarmányárpa heti termelői ára Magyarországon (2014-2016)**

Forrás: AKI PÁIR

7. táblázat: **A gabonafélék nemzetközi és európai kikötői ára**

		Mértékegység	2016.10.22.	2016.10.29.	2016.11.05.	2016.11.12.
BÚZA	USA, FOB HRW	USD/tonna	199	197	197	196
	Franciaország, FOB Rouen (superior)	USD/tonna	184	186	189	186
	Oroszország, 12,5% FOB	USD/tonna	175	175	179	180
	Ukrajna, 11,5% FOB	USD/tonna	169	172	175	177
	Románia, FOB Constanţa	USD/tonna	167	169	167	171
KUKORICA	USA, FOB NOLA	USD/tonna	167	169	165	162
	Fekete-tenger, FOB	USD/tonna	167	166	168	167
	Románia, FOB Constanţa	USD/tonna	175	171	182	171
	Hollandia, CIF Rotterdam	EUR/tonna	173	173	174	174
ÁRPA	Franciaország, FOB Rouen	USD/tonna	153	155	160	152
	Fekete-tenger, FOB	USD/tonna	151	158	159	160
	Románia, FOB Constanţa	USD/tonna	–	155	159	156

Megjegyzés: FOB – Free on Board (költségmentesen a hajó fedélzetére), CIF – Cost, Insurance and Freight (költség, biztosítás és fuvardíj – megnevezett rendeltetési kikötő); n. a. – nincs adat.
Forrás: Hammersmith, MADR, Európai Bizottság

8. táblázat: **A gabonafélék európai termelői ára**

EUR/tonna

		2016. 41. hét	2016. 42. hét	2016. 43. hét	2016. 44. hét
MALMI BÚZA	Bulgária, DEPPROD Dobrich	123	123	128	133
	Németország, DEPSILO Hamburg	165	165	169	165
	Franciaország, DELPORT Rouen	160	166	164	n. a.
	Románia, DEPSILO Banat	127	128	133	132
TAKARMÁNY-BÚZA	Bulgária, DEPPROD Dobrich	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.
	Németország, DEPSILO Hamburg	163	160	163	163
	Franciaország, DEPSILO Eure-et-Loire	146	n. a.	149	n. a.
	Románia, DEPSILO Oltenia	n. a.	n. a.	n. a.	137
	Egyesült Királyság, FGATE	140	144	146	149
KUKORICA	Bulgária, DEPPROD Pleven	130	130	130	135
	Németország, DEPSILO Hamburg	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.
	Franciaország, DELPORT Bordeaux	154	n. a.	158	n. a.
	Románia, DEPSILO Oltenia	138	139	129	128
TAKARMÁNY-ÁRPA	Bulgária, DEPPROD Burgas	118	118	118	122
	Németország, DEPSILO Hamburg	143	142	146	144
	Franciaország, DELPORT Rouen	129	136	134	n. a.
	Románia, DEPSILO Muntenia	132	133	131	133
	Egyesült Királyság, FGATE	119	121	122	127

Megjegyzés: DEPPROD – a telephelyen vagy a termőhelyen tehergépkocsira vagy egyéb szállítóeszközre pakolva, DEPSILO – a tárolt termény silónál tehergépkocsira vagy egyéb szállítóeszközre pakolva, DELPORT – a kikötőbe szállítva, FGATE – termelői ár.
Forrás: Európai Bizottság

Gabonapiaci információk

9. táblázat: **A gabona alapú termékek feldolgozói értékesítési ára Magyarországon**

	Kiszerelés	Mértékegység	2015. 44. hét	2016. 43. hét	2016. 44. hét	2016. 44. hét/ 2015. 44. hét (százalék)	2016. 44. hét/ 2016. 43. hét (százalék)
Finomliszt BL 55	ömlesztett	tonna	1 187	575	363	31	63
		HUF/kg	75	67	67	89	100
	zsákos	tonna	1 745	1 904	1 261	72	66
		HUF/kg	77	69	69	90	100
	zacskós	tonna	714	720	480	67	67
		HUF/kg	90	81	81	90	100
Rétesliszt BFF 55	ömlesztett	tonna	…	…	…	…	…
		HUF/kg	…	…	…	…	…
	zsákos	tonna	29	25	15	51	60
		HUF/kg	87	77	78	90	101
	zacskós	tonna	26	35	30	113	86
		HUF/kg	96	91	89	92	97
Fehér kenyér-liszt BL 80	ömlesztett	tonna	646	353	262	41	74
		HUF/kg	72	66	65	90	99
	zsákos	tonna	622	532	290	47	54
		HUF/kg	74	67	66	90	98
Tésztaipari liszt TL 50	ömlesztett	tonna	234	220	104	44	47
		HUF/kg	78	72	73	93	100
	zsákos	tonna	64	51	…	…	…
		HUF/kg	82	76	…	…	…
Étkezési búza-dara AD	zacskós	tonna	42	62	35	83	57
		HUF/kg	98	90	91	92	100

…= Adatvédelmi korlátok miatt nem közölhető adat.
Forrás: AKI PÁIR

10. táblázat: **Az ipari keveréktakarmányok feldolgozói értékesítési ára Magyarországon**

	Mértékegység	2015. szeptember	2016. augusztus	2016. szeptember	2016. szeptember/ 2015. szeptember (százalék)	2016. szeptember/ 2016. augusztus (százalék)
Brojlertáp	tonna	8 932	9 740	9 645	108	99
	HUF/tonna	93 020	90 913	89 716	96	99
Hízósertéstáp	tonna	8 944	8 225	8 409	94	102
	HUF/tonna	79 094	70 893	70 089	89	99

Forrás: AKI PÁIR

11. táblázat: **A gabonafélék külkereskedelme Magyarországon**

ezer tonna

		2015. január–augusztus	2016. január–augusztus	Változás (százalék)
Export	10019900 Búza, nem vető	888,78	1 289,84	145,13
	10039000 Árpa, nem vető	484,97	439,59	90,64
	10059000 Kukorica, nem vető	3 375,78	1 699,61	50,35
Import	10019900 Búza, nem vető	102,83	112,28	109,19
	10039000 Árpa, nem vető	38,70	26,20	67,70
	10059000 Kukorica, nem vető	43,83	11,33	25,85

Forrás: KSH

12. táblázat: **Az Európai Unió aktuális export-import engedélyei**

ezer tonna

		2015. július 1.– 2015. november 11.	2016. július 1.– 2016. november 8.	Változás (százalék)
Export	Búza (durum és liszt nélkül)	7 673	8 362	109
	Árpa	4 358	1 325	30
	Kukorica	589	875	149
Import	Búza (durum és liszt nélkül)	1 437	943	66
	Árpa	216	266	123
	Kukorica	3 583	2 746	77

Forrás: Európai Bizottság

13. táblázat: **A világ búza- és kukoricamérlege**

millió tonna

	USDA		IGC		Tallage	
	2015/2016[a)]	2016/2017[b)]	2015/2016[a)]	2016/2017[b)]	2015/2016[a)]	2016/2017[b)]
BÚZA						
Termelés	736	745	737	748	713	722
Felhasználás	712	737	720	736	705	714
Export	172	174	164	167	167	173
Import	172	174	164	167	167	173
Zárókészlet	241	249	222	233	222	230
KUKORICA						
Termelés	960	1 031	971	1 035	938	1 010
Felhasználás	959	1 022	969	1 023	935	968
Export	144	140	136	133	145	134
Import	144	140	136	133	145	134
Zárókészlet	209	218	209	221	252	294

[a)] Előzetes adat. [b)] Előrejelzés.
Forrás: USDA, IGC, Tallage

Olajnövény-piaci jelentés

Szójabab

Az USA agrárminisztériuma (*USDA*) és az *Oil World* piacelemző vállalat egyaránt felfelé, 334-336 millió tonnára módosította a szójabab globális, 2016/2017. gazdasági évben várható termését. Az egy évvel korábbinál 22-23 millió tonnával nagyobb kibocsátás, mindenkori rekord lenne. Noha az északi féltekén már kezdetét vette a betakarítás és továbbra is biztatóak a kilátások, a teljes kibocsátás felét adó déli féltekén csak hónapok múlva kezdődik az aratás, így a jelenlegi várakozások akár számottevően is módosulhatnak.

A világ legnagyobb termelőjénél, az USA-ban 119 millió tonna termést várnak a szakértők, és a november 6-i adatok szerint a termőterület 93 százalékán már végeztek a betakarítással. Az Európai Unióban is kezdetét vette a szójabab betakarítása szeptember végén. A Tallage piacelemző vállalat szerint a hektáronkénti hozam 6 százalékos javulása miatt (2,76 tonna/hektárra) az egy évvel korábbihoz hasonlóan 2,3 millió tonna lehet az idei kibocsátás a termőterület 4 százalékos csökkenése ellenére (836 ezer hektárra). A legnagyobb termelőnél, Olaszországban a termőterület 10 százalékos zsugorodását vélhetően nem képes kompenzálni a hozam kismértékű javulása (3,43 tonna/hektárra), így a 2015. évinél 9 százalékkal kisebb, vagyis 1 millió tonna szójababtermésre van kilátás. Franciaországban az egy évvel korábbinál 16 százalékkal nagyobb területről, 2,66 tonna/hektár átlagterméssel (–3 százalék) 366 ezer tonna szójababot (+12 százalék) takaríthatnak be a gazdák. Romániában a termőterület (+10 százalék) és a hozam növekedése (+12 százalék, 2,13 tonna/hektárra) a kibocsátás 23 százalékos bővülését eredményezheti, így 258 ezer tonna kerülhet le a földekről az idén. Magyarországon a Földművelésügyi Minisztérium (FM) tájékoztatása szerint a gazdák 61 ezer hektárról csaknem 3 tonna/hektár hozam mellett 181 ezer tonna babot takarítottak be. A 2015. évinél 24 százalékkal nagyobb kibocsátás mindenkori rekordnak számít. Az unió szójababtermelése a 2016/2017. gazdasági évi belpiaci feldolgozás (sajtolás) alig 15 százalékát fedezi, ezért további 14 millió tonna szójabab érkezhet döntően Brazíliából és az USA-ból. Az állattenyésztés teljes igényének fedezése érdekében azonban az unión belül előállított 11,8 millió tonna szójadara mellé még 18,5 millió tonna behozatala szükséges. Szójadarát jórészt Argentínából (49 százalék) és Brazíliából (36 százalék) importál az EU.

A déli félteke legnagyobb szójatermesztő országaiban, Brazíliában és Argentínában szeptember végén, október elején kezdték vetni a 2016/2017. gazdasági év második felében (2017 tavaszán) betakarításra kerülő szóját. Brazíliában 101-102 millió tonna rekordtermés, Argentínában 54,5-57 millió tonna szójabab betakarítása valószínűsíthető.

A szójabab fronthavi jegyzése 360-365 dollár (*USD*)/tonna tartományban mozgott a chicagói árutőzsdén (*CME/CBOT*) november első harmadában.

Repcemag

Az *Oil World* adatai szerint az előző szezonhoz viszonyítva 6 százalékkal kevesebb, alig 60 millió tonna lehet a repcemag/*canola* globális kibocsátása a 2016/2017. gazdasági évben, ami az elmúlt nyolc szezon legkisebb termését jelentené. A termelés volumenét illetően ettől jelentősen eltér az *USDA* szakértőinek véleménye, ugyanis ők az egy évvel korábbinál alig 3 százalékkal kevesebb, azaz 68 millió tonna repcemag/*canola*terméssel számolnak a folyó gazdasági évben. Abban azonban egyetértenek, hogy a felhasználás (sajtolás és egyéb célú) várhatóan ebben az idényben is felülmúlja a termelést, és a zárókészlet 12-14 százalékkal 5,3-5,8 millió tonnára apadhat.

A *Tallage* francia piacelemző vállalat előrejelzése szerint az EU-ban 6,6 millió hektáron vetették el a gazdák a repcemagot 2016 őszén, szemben az idei 6,5 millió hektár betakarított területtel. A terület növekedését az olajmag búzával szembeni versenyképességével magyarázzák a szakértők. Franciaországban a vetés idején uralkodó csapadékhiányos időjárás miatt a 2016/2017. gazdasági évihez képest 10 százalékkal kisebb, 1,37 millió hektáron vetettek a gazdák repcét. Németországban ugyanakkor 4 százalékkal 1,39 millió hektárra nőtt a növény vetésterülete, éppen meghaladva a franciaországit. Lengyelországban az egy évvel korábbinál 15 százalékkal nagyobb területet, 907 ezer hektárt foglalhat el a növény ebben a szezonban.

Magyarországon 281 ezer hektáron (+10 százalék) fejeződött be a repce vetése (FM). Mindeközben Ukrajnában is végeztek a munkával, 738 ezer hektáron, az egy évvel korábbinál csaknem 25 százalékkal nagyobb területen került a földbe a vetőmag.

A párizsi árutőzsdén (*Euronext/MATIF*) 390-395 euró/tonna sávban ingadozott a repcemag legközelebbi lejáratra szóló jegyzése november első dekádjában. Magyarországon, a Budapesti Értéktőzsdén 107 ezer forint/tonna szinten vezették ki a novemberi jegyzést október 28-án. Azóta vételi és eladási ajánlat sem érkezett a terményre, így a kereskedése – vélhetően átmenetileg – szünetelt. Az AKI PÁIR adatai szerint 114 ezer forint/tonna körüli áfa és szállítási költség nélküli termelői áron forgott az újtermés november első hetében.

Napraforgómag

Igen biztatóak a napraforgómag globális, 2016/2017. gazdasági évi terméskilátásai. Az *Oil World* és az *USDA* szakértői rekordtermést, 44-46 millió tonnát várnak a világon, ez 3-4 millió tonnával haladná meg a 2015/2016. évi szezon kibocsátását. Abban eltér az elemzők véleménye, hogy a teljes felhasználás (sajtolás és egyéb) alul- vagy felülmúlja a termelést – jóllehet az olajipari feldolgozásra szánt mennyiség rekordszintre emelkedhet –, így a globális zárókészlet kismértékű emelkedése és csökkenése sem zárható ki.

Az északi féltekén befejeződött a betakarítás. Az *APK-Inform* tanácsadó ügynökség tájékoztatása szerint Ukrajnában 5,8 millió hektárról (a termőterület 98 százalék) 2,26 tonna/hektár hozam mellett 13,1 millió tonna napraforgómagot takarítottak be a gazdák 2016. november 11-ig. Oroszországban 6,5 millió hektárról (86 százalék) 10,2 millió tonna magot tároltak be ugyanekkor, a hozam egyelőre 1,58 tonna/hektár. A világ legnagyobb napraforgóolaj-exportőreiként számon tartott szovjet utódállamokban együttesen 23,5-24,4 millió tonna lehet az idei termés (+11-12 százalék, rekord!).

Az Európai Unióban október végén befejeződött a napraforgómag betakarítása. A *Tallage* szerint a tavalyival azonos területről, 4,1 millió hektárról 2 tonna/hektár hozammal (+9 százalék) 8,3 millió tonna mag (+9 százalék) került a tárolókba az idén. Magyarországon 627 ezer hektárról takarították be a termelők az olajmagot (FM). Az 1,87 millió tonna termés mindenkori rekordnak számít. A 2015. évinél 20 százalékkal nagyobb kibocsátással hazánk az EU legnagyobb napraforgómag-termelőjévé vált. A magyarországitól kissé elmaradó, 1,8 millió tonna termést arattak Romániában és Bulgáriában. Franciaországban az egy évvel korábbihoz hasonlóan 1,2 millió tonna a mennyiség. A hektáronkénti hozam tekintetében 3 tonna/hektárral Horvátország és Magyarország vezeti a sort, jóllehet előbbi a 40 ezer hektáros termőterületével a legkisebb termelő tagországok közé sorolható. A többi meghatározó termelő tagországban ennél jóval alacsonyabb a hektáronkénti termésátlag: Romániában 1,8 tonna/hektár, Bulgáriában 2,2 tonna/hektár, Franciaországban 2,0 tonna/hektár.

A déli félteke meghatározó termelőjénél, Argentínában 3,3-3,8 millió tonna napraforgómag betakarítására kerülhet sor a folyó évi szezonban, ami 22-32 százalékkal lehet nagyobb a 2015/2016. gazdasági évinél.

Magyarországon, a Budapesti Értéktőzsde (BÉT) árupiaci szekciójában 103,5 ezer forint/tonnáig erősödött a napraforgómag legközelebbi lejáratra szóló jegyzése november első harmadában. A fizikai piacon az AKI PÁIR adatai szerint átlagosan 99 ezer forint/tonnáért cserélt gazdát az olajmag október harmadik hetében, az egy évvel korábbinál 4 százalékkal olcsóbban.

14. táblázat: **Az olajmagok termelői ára Magyarországon**

HUF/tonna

	2016. 44. hét	2016. 44. hét/2016. 43. hét (százalék)	2016. 44. hét/2015. 44. hét (százalék)
Napraforgómag	99 081	100	88
Repcemag	113 930	98	96

Megjegyzés: A termelői ár az áfát és a szállítási költséget nem tartalmazza.
Forrás: AKI PÁIR

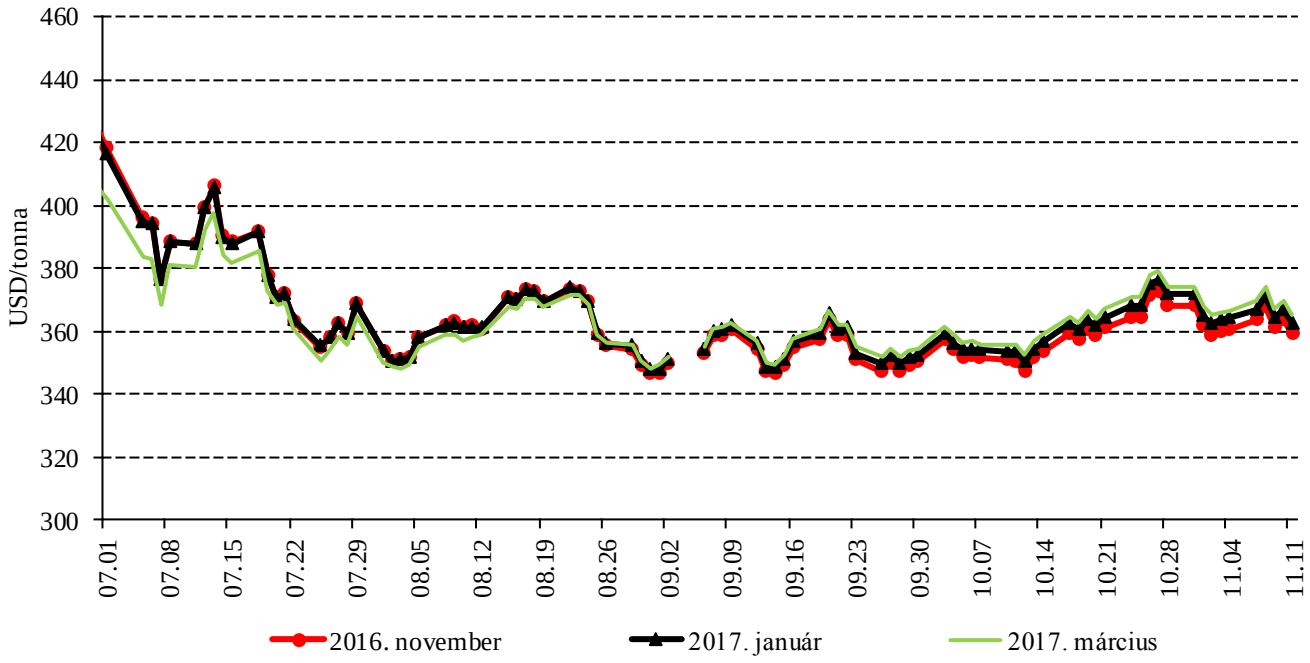
15. táblázat: **Az olajmagok legközelebbi lejáratra szóló jegyzése a hazai és a nemzetközi tőzsdéken**

		Szállítási határidő	Mértékegység	2016.11.9.	2016.11.10.	2016.11.11.
Budapesti Értéktőzsde (BÉT)	Napraforgómag	2016. december	HUF/tonna	103 000	103 500	103 500
	Repcemag	2016. december	HUF/tonna	–	–	–
Párizsi árutőzsde (Euronext/MATIF)	Repcemag	2017. február	EUR/tonna	390	393	392
Chicagói árutőzsde (CME/CBOT)	Szójabab	2016. november	USD/tonna	361	363	360

Forrás: BÉT, Euronext, CME Group

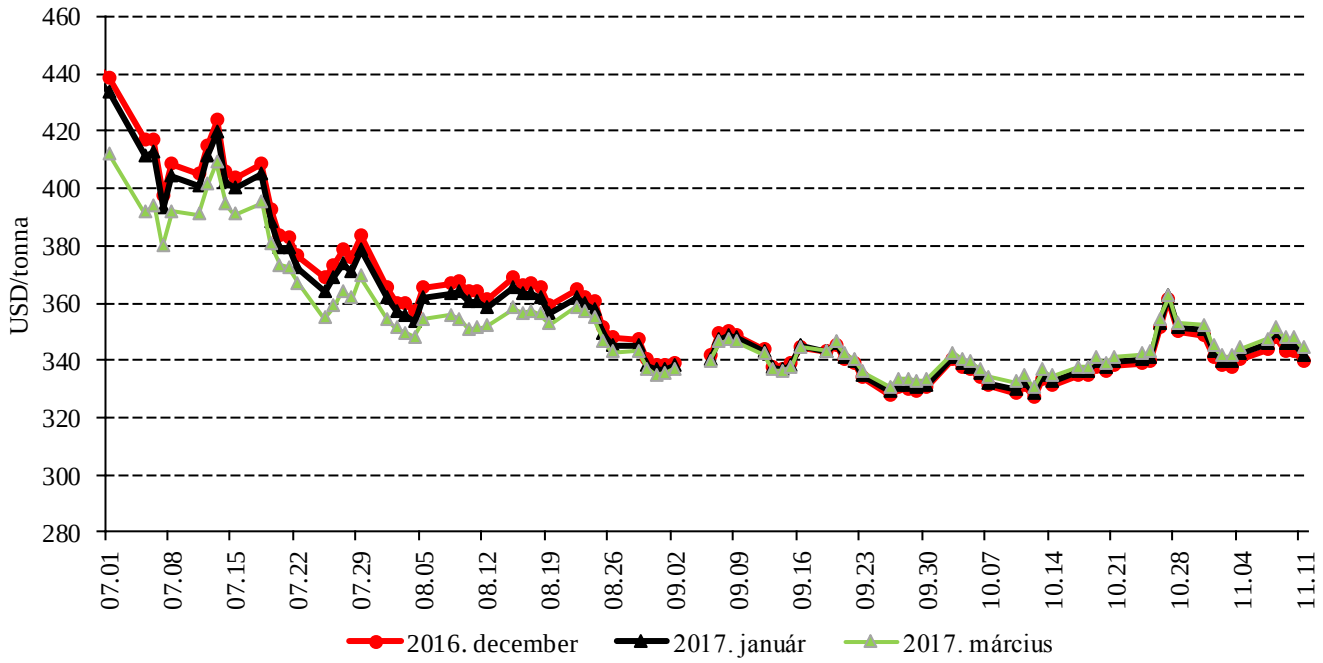
Az olajmagok és származékaik jegyzése

13. ábra: **A szójabab különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén (2016)**

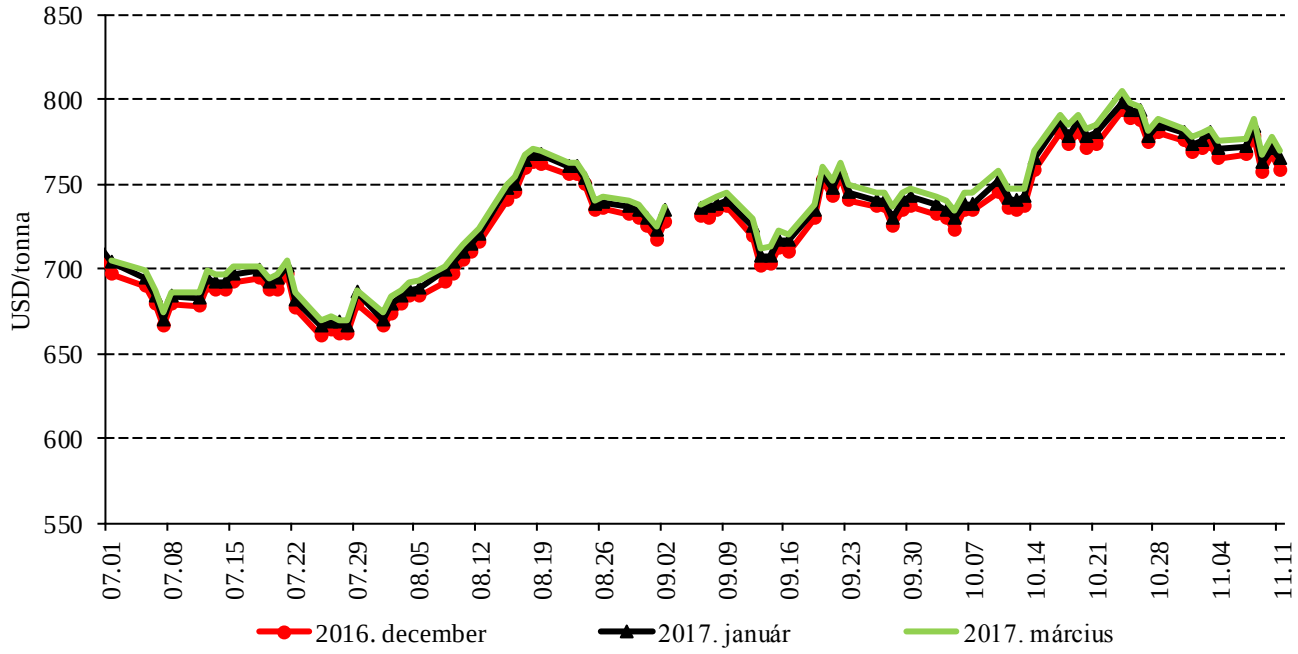
Forrás: CME Gruop

14. ábra: **A szójadara különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén (2016)**

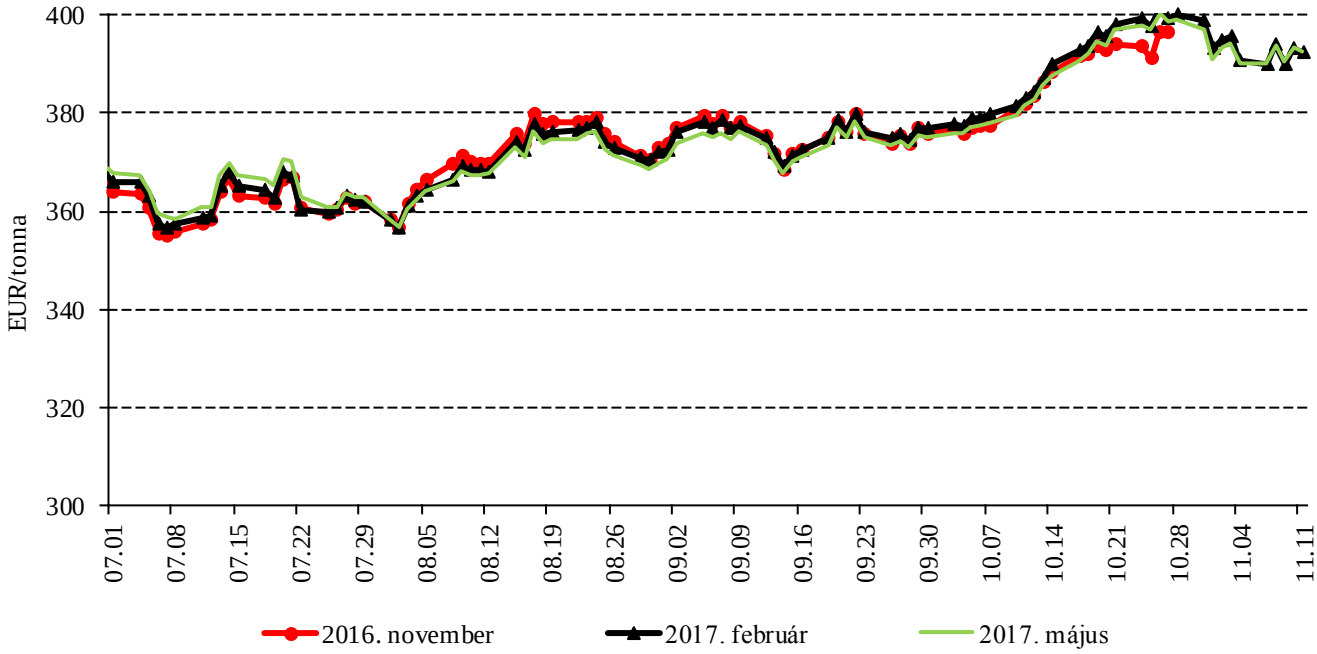
Forrás: CME Group

15. ábra: **A szójaolaj különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén (2016)**

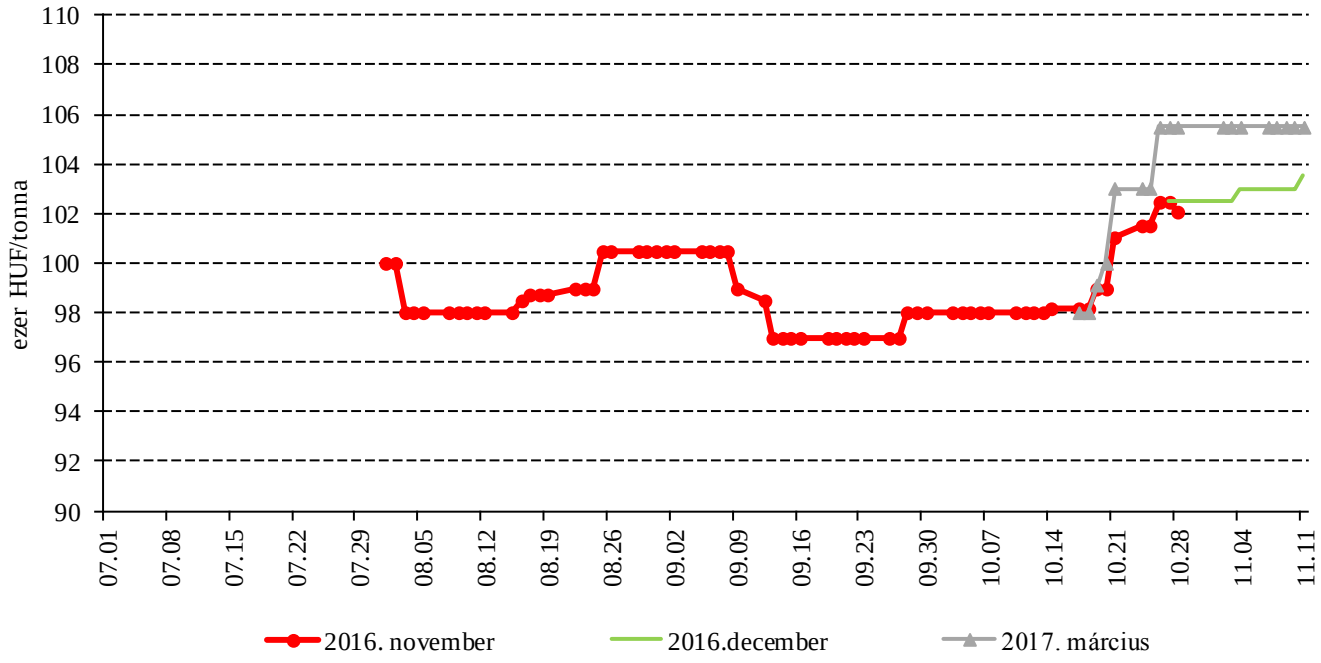
Forrás: CME Group

16. ábra: **A repcemag különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén (2016)**

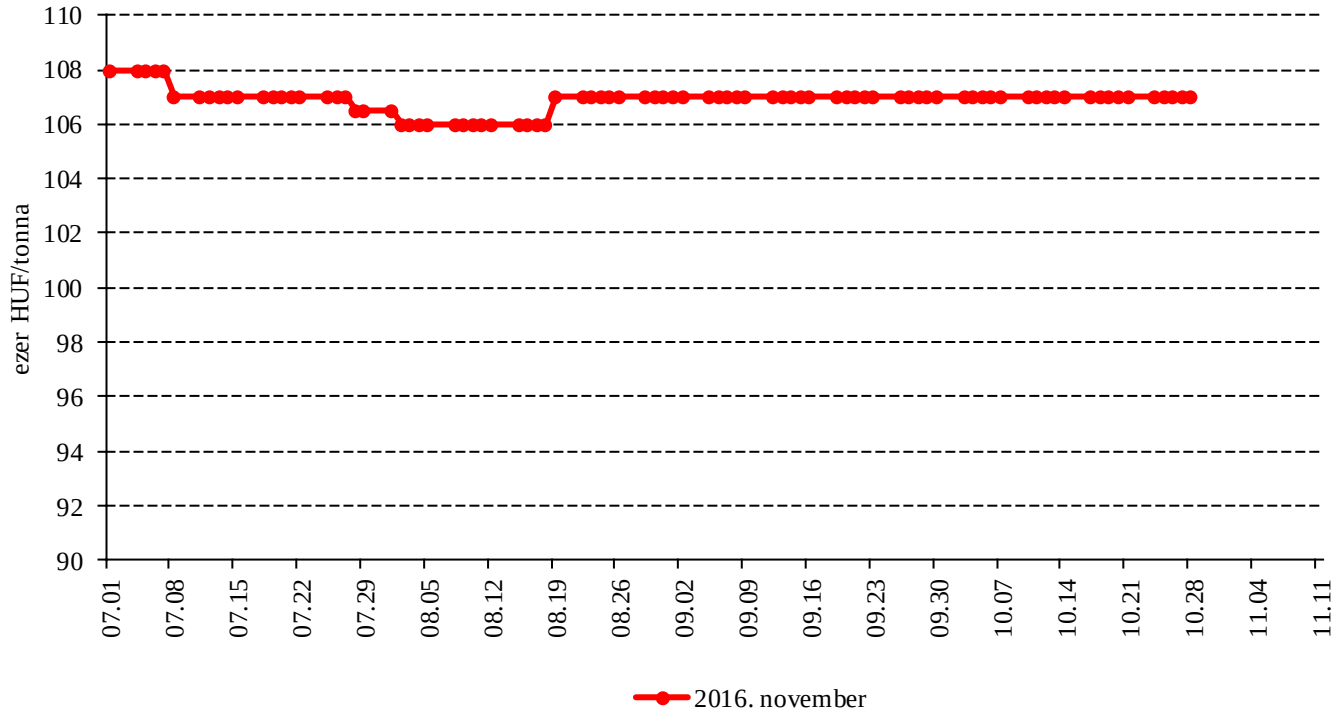
Forrás: Euronext

17. ábra: **A napraforgómag különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén (2016)**

Forrás: BÉT

18. ábra: **A repcemag különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén (2016)**

Megjegyzés: A repcemagot 2016. november 1. óta nem jegyzik a BÉT-en.
Forrás: BÉT

16. táblázat: **Az olajmagok és származékaik jegyzése a párizsi és a chicagói árutőzsdén (2016. november 11.)**

Euronext/MATIF, Párizs			
	Szállítási határidő	**EUR/tonna**	**HUF/tonna**
REPCEMAG	2017. február	392	121 221
	2017. május	393	121 298
	2017. augusztus	375	115 735
	2017. november	376	116 276
	2018. február	382	118 131
	2018. május	377	116 508
CME/CBOT, Chicago			
	Szállítási határidő	**USD/tonna**	**HUF/tonna**
SZÓJABAB	2016. november	360	102 217
	2017. január	362	103 010
	2017. március	365	103 888
	2017. május	368	104 705
	2017. július	370	105 310
	2017. augusztus	370	105 205
SZÓJADARA	2016. december	339	96 445
	2017. január	342	97 195
	2017. március	344	97 821
	2017. május	346	98 418
	2017. július	348	99 044
	2017. augusztus	348	99 012

Forrás: Euronext, CME Group

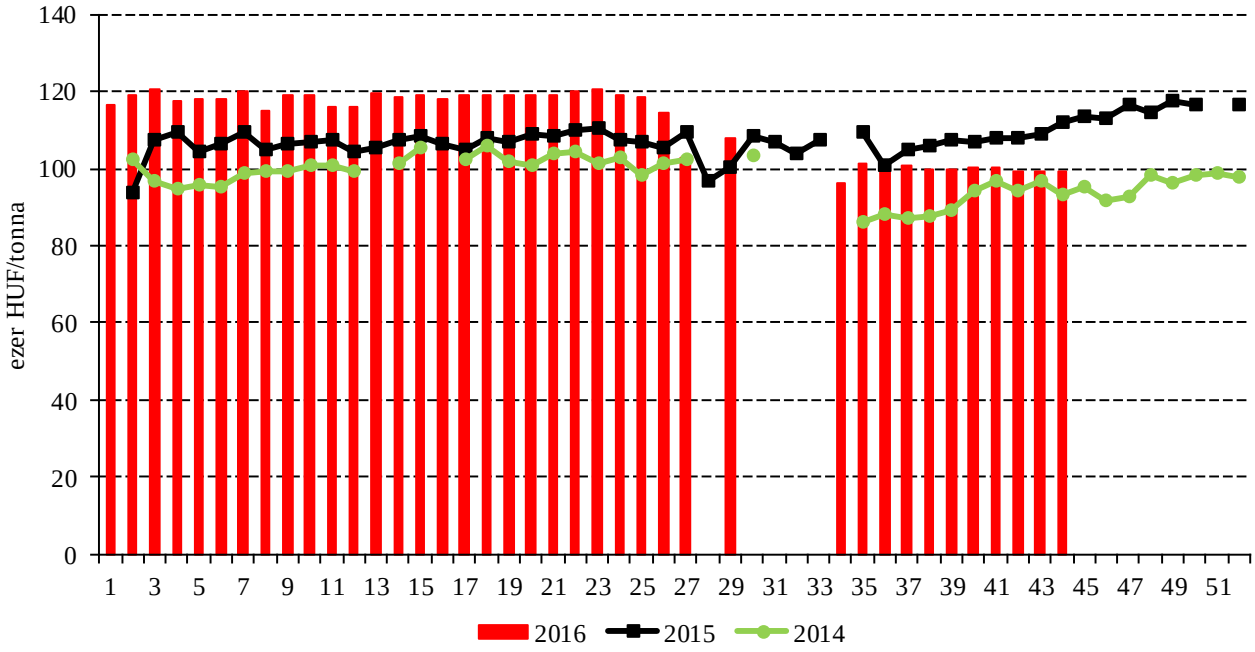
17. táblázat: **A növényolajok és származékaik jegyzése Olaszországban és Ausztriában (2016. november 8.)**

Termék	**Ország**	**EUR/tonna**	**HUF/tonna**
Napraforgóolaj (nyers)	Olaszország	730	223 490
Napraforgóolaj (finomított)		858	262 677
Szójaolaj (nyers)		778	238 185
Szójaolaj (finomított)		833	255 023
Napraforgódara	Ausztria	205	62 611
Repcedara		210	64 138

Forrás: Associazione Granaria di Milano, BLPW

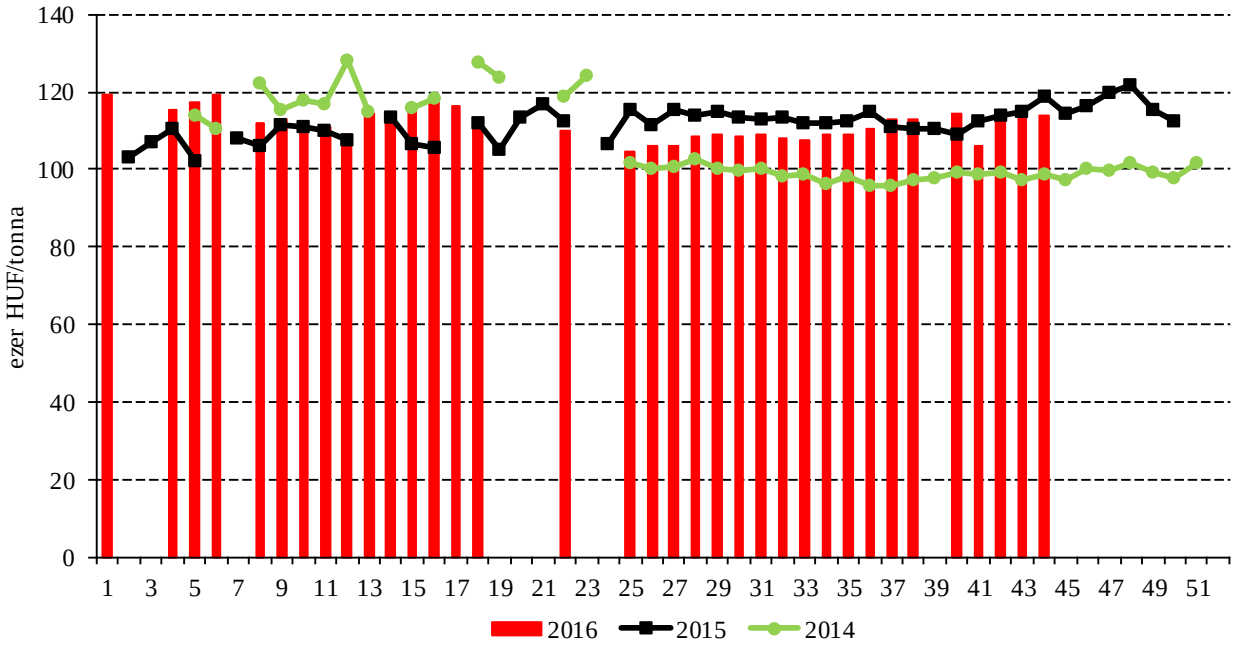
Termelői és kikötői árak

19. ábra: **A napraforgómag heti termelői ára Magyarországon (2014-2016)**

Forrás: AKI PÁIR

20. ábra: **A repcemag heti termelői ára Magyarországon (2014-2016)**

Forrás: AKI PÁIR

18. táblázat: **Az olajmagok és származékaik nemzetközi és európai kikötői ára**

USD/tonna

			2016.10.22.	2016.10.29.	2016.11.05.	2016.11.12.
SZÓJA	BAB	USA FOB NOLA	388	400	388	396
		Brazília FOB	414	415	405	418
		EU CIF, USA-ból	404	417	397	412
		EU CIF Brazíliából	413	427	407	419
		Fekete-tenger FOB	400	410	382	390
	DARA	EU CIF Rotterdam	367	349	337	345
	OLAJ	EU FOB	883	883	871	890
REPCE	MAG	Franciaország FOB Moselle	n. a.	435	n. a.	n. a.
		EU, 00 CIF Hamburg	437	443	441	433
	DARA	EU FOB Hamburg	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.
	OLAJ	EU FOB Rotterdam	928	929	907	889
NAPRAFORGÓ	MAG	EU CIF Amszterdam	415	415	420	420
	DARA	Franciaország CIF	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.
		Ukrajna FOB	190	190	185	195
	OLAJ	EU FOB Rotterdam	840	840	830	833
		Fekete-tenger FOB	775	775	765	765
NYERS PÁLMAOLAJ		EU CIF	730	740	735	755

Megjegyzés: FOB – Free on Board (költségmentesen a hajó fedélzetére – megjelölt elhajózási kikötő), CIF – Cost, Insurance and Freight (költség, biztosítás és fuvardíj – megnevezett rendeltetési kikötő); n. a. – nincs adat.
Forrás: APK-Inform, Hammersmith, Oil World, Tallage

Olajmagpiaci információk

19. táblázat: **A növényolajok és származékaik feldolgozói értékesítési ára Magyarországon**

Megnevezés	Mértékegység	2015. 44. hét	2016. 43. hét	2016. 44. hét	2016. 44. hét/ 2015. 44. hét (százalék)	2016. 44. hét/ 2016. 43. hét (százalék)
Nyers napraforgóolaj	tonna	2 013	145	…	…	…
	HUF/tonna	239 967	243 922	…	…	…
Napraforgódara	tonna	5 781	5 172	2 811	49	54
	HUF/tonna	61 771	52 332	51 602	84	99
Nyers repceolaj	tonna	…	–	…	…	–
	HUF/tonna	…	–	…	…	–
Repcedara	tonna	1 176	1 580	661	56	42
	HUF/tonna	71 559	63 429	63 504	89	100

…= Adatvédelmi korlátok miatt nem közölhető adat.
Forrás: AKI PÁIR

20. táblázat: **Az olajmagok és származékaik külkereskedelme Magyarországon**

ezer tonna

		2015. január–augusztus	2016. január–augusztus	Változás (százalék)
Export	1205 Repcemag	315,30	347,61	110,25
	1206 Napraforgómag	233,57	246,28	105,44
	2304 Szójadara	60,02	66,79	111,28
Import	1205 Repcemag	67,79	68,10	100,47
	1206 Napraforgómag	45,41	37,34	82,24
	2304 Szójadara	300,96	279,80	92,97

Forrás: KSH

21. táblázat: **A világ olajmagmérlege**

millió tonna

	USDA		Oil World		Tallage	
	2015/2016[a)]	**2016/2017[b)]**	**2015/2016[a)]**	**2016/2017[b)]**	**2015/2016[a)]**	**2016/2017[b)]**
			SZÓJABAB			
Termelés	313	336	312	334	313	331
Felhasználás	316	329	315	329	315	329
Export	132	139	135	138	135	140
Import	133	136	134	139	135	140
Zárókészlet	77	82	82	86	82	83
			REPCEMAG			
Termelés	70	68	64	60	68	66
Felhasználás	71	69	64	61	68	67
Export	15	14	15	14	14	14
Import	14	14	15	15	14	14
Zárókészlet	7	6	6	5	6	4
			NAPRAFORGÓMAG			
Termelés	40	44	42	47	41	46
Felhasználás	41	44	42	47	41	45
Export	2	2	2	2	2	3
Import	2	1	2	2	2	3
Zárókészlet	2	2	3	3	3	4

[a)] Előzetes adat.
[b)] Előrejelzés.
Forrás: USDA, Oil World, Tallage